

Jaarverslag 2024 portefeuillehouders AVN

STADSDEEL CENTRUM, BINCKHORST, LAAK/CID

1. Binckhorst
2. HOV Binckhorst
3. CID
4. Koningin Julianaplein en ProRail
5. Escher Gardens

p 3
Frederike Bloemers
Judith Geelen
Frederike Bloemers
Frederike Bloemers
Mirjam Post, Frederike Bloemers

STADSDEEL HAAGSE HOUT

6. ANWB
7. Hubertusduin
8. Haagse Bos
9. Marlot-padelbanen
10. Laan van NOI/Van Alphenstraat/Soza
11. Parkeerterrein naast Strafhof
12. Honderdjarige boom voor Clingendael

p 4
Frederike Bloemers
Joost Gieskes
Adri Remeeus
Caroline de Jong
Mirjam Post, Frederike Bloemers,
Judith Geelen
Marian Langeveld, Caroline de Jong
Bestuur AVN

STADSDEEL SCHEVENINGEN

13. Cremerweg
14. Verversingskanaal
15. Kranenburgweg
16. JW Frisolaan
17. Scheveningseweg 64
18. Bestemmingsplan Plesmanweg
19. Scheveningse Bosjes, o.a. Madurodam
20. Eisenhowerlaan
21. Tram 12A Duindorp
22. Portokabins Catshuis
23. Rugstreeppadden
24. Geuzenwijk Scheveningen

p 6
Caroline de Jong, Reinder de Boer,
Tim den Outer
Reinder de Boer
Reinder de Boer
Caroline de Jong, Reinder de Boer
Caroline de Jong
Caroline de Jong, Joost Gieskes
Caroline de Jong
Caroline de Jong
Caroline de Jong
Dick Ooms, Caroline de Jong
Caroline de Jong, Eric Wisse, Jos
Verhoeff
Madelein Vreeken, Marian
Langeveld

VLIETZONE/ Leidschenveen

25. Integrale gebiedsvisie Vlietzoom
26. Nieuw Vredenoord
27. Plan Vlietweiden
28. GAVI-kavel
29. Warmteling
30. Bestemmingsplan Ypenburg A12 Zone

p 11
Dick Ooms, Sander Wennekers,
Madelein Vreeken
Dick Ooms
Dick Ooms, Sander Wennekers,
Madelein Vreeken
Madelein Vreeken
Madelein Vreeken
Madelein Vreeken

ZUIDWEST	p 13
31. Zuidwest Den Haag	Arnim van Oorschot
STADSDEEL LOOSDUINEN/KIJKDUIN	p 15
32. Westduinen, Wapendal en Bosjes van Poot	André Smit
33. Bloemendaal/ Parnassiaterein	Marian Langeveld
34. Zee tot Zweth	Marian Langeveld, Arnim van Oorschot
35. Bezwaar kap Nolenslaan	Joost Gieskes, Caroline de Jong
36. Padelbanen Bosjes van Pex	Caroline de Jong
WESTLAND	p 17
37. Westland	Jeannine Engels, Marian Langeveld, Jos Verhoeff
38. ABC bedrijverterrein, Wenzone	Arnim van Oorschot, Marian Langeveld
ZOETERMEER	p 18
39. Nieuwe Driemanspolder	Leon van den Berg, Mirjam Post
WASSENAAR	p 18
40. Jagerslaan	Soesila Verhagen
41. Landgoed de Wittenburg	Soesila Verhagen
42. Belangenraad Meijendel	Tim den Outer
LEIDSCHENDAM/VOORBURG	p 21
43. Plan recreatiewoningen in Vlietland Noord	Sander Wennekers
44. Bouwplan Van Ruijsdaellaan te Leidschendam	Sander Wennekers
45. Starrevaartpolder/Leidschendammerhout	Mirjam Post, Sander Wenneker
46. Omgevingsvisie Leidschendam/Voorburg	Mirjam Post, Sander Wennekers
47. Steun voor motie maatregelen 3 icoonsoorten	Sander Wennekers
48. Bebouwd oppervlak Duivenvoordecorridor	Madelein Vreeken
49. Noorthey	Madelein Vreeken
STEDELIJK/ PROVINCIAAL/LANDELIJK	p 23
50. Nationaal Park Hollandse Duinen	Tim den Outer
51. STRAND	Jos Verhoeff
52. AVN inzet op stedelijk niveau (Den Haag)	Caroline de Jong/AVN bestuur/ portefeuillehouders, Jos Verhoeff
Bestemmingsplannen, Groene daken in bestemmingsplannen, Grote groengebieden, Omgevingsvisie, AVN nieuws	
INGESTUURDE ZIENSWIJZEN, BRIEVEN, enz. 2023	p 25

XX

STADSDEEL CENTRUM, BINCKHORST, LAAK/CID

1. Binckhorst

Frederike Bloemers

Het regulier overleg met de gemeente Den Haag en met I'm Binck is voortgezet. Resultaat daarvan is een grote inbreng van de AVN in het tijdelijk beplantingsplan langs de Binckhorstlaan tussen Mercuriusweg en de Zonweg. We hebben commentaar op Omgevingsplan 2.0 gegeven, dat nog steeds in ontwikkeling is. Door gezamenlijk optreden met de Haagse Vogel Bescherming zijn in verschillende nieuwe appartementsgebouwen gierzwaluw- en huismusnestkasten bevestigd. We benadrukken bij de gemeente: Behoud en/of creëer 'rommelhoekjes'. Zorg voor overgangszones (kruidenrijk grasland – struweel – bomen). Zorg voor windluwe zones. Let altijd op de zon oriëntatie van biotopen. Klimop is interessant omdat het laat in het seizoen veel nectar geeft.

De AVN geeft aan dat zij een faunapassage bij de mond van de tunnel Rotterdamse baan van groot belang vindt om de Groene Long ook echt als een Groene long te laten functioneren.

2. Voortgang HOV Binckhorst (Vlietlijn)

Judith Geelen

In juni 2023, anderhalf jaar geleden, besloten de drie gemeenteraden tot de aanleg van een tramlijn op maaiveldniveau langs de ecologische zone Maanweg (Binckhorst) en door of langs Voorburgs Groen, waaronder Opa's Veldje, waar een groot aantal bomen zal moeten worden gekapt. Ondertussen is de tramlijn omgedoopt tot 'Vlietlijn' en heeft een zienswijze procedure plaatsgevonden ('NRD De Vlietlijn en doorontwikkeling Binckhorst'). Een tijdpad voor de Nota van Antwoord ontbreekt nog. De eerste participatiebijeenkomsten over de precieze inpassing van de rails in Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk, zijn al achter de rug.

Behoud van de ecologische zone Maanweg: Motie en aandachtspunten. Gelukkig heeft de gemeenteraad van Den Haag destijds een motie aangenomen waarin staat dat het behoud van de ecologische zone het uitgangspunt moet zijn. Omdat de tram deze zone deels doorkruist, bepaalt de motie dat eventuele aantasting gecompenseerd moet worden.

Volgens de AVN is het daarnaast cruciaal dat de tramhalte langs de Maanweg buiten de ecologische verbindingszone komt te liggen. Desondanks blijft er een zorgpunt: ter hoogte van de verlengde Melkwegstraat is nog steeds het plan om een voetgangersbrug dwars door de beschermde zone te bouwen.

Eindhalte Voorburg: Drie opties en impact op de omgeving. Voor de eindhalte van de Voorburg-tak worden momenteel drie locaties uitgetekend: het Stationsplein (VB), Opa's Veldje (VB) en de Maanweg (DH).

Omdat de nieuwe trams langer en breder zijn dan de huidige, zou een halte bij Opa's Veldje leiden tot verdere aantasting van groen en bomenkap. Daarnaast zou een deel van de watergang op deze locatie moeten worden gedempt. Waar en hoe dit verlies aan waterbergingscapaciteit in de nabije omgeving gecompenseerd wordt, is nog onduidelijk.

Voor de vergadering van de Haagse Gemeenteraad in 2023 heeft de AVN een brief gestuurd met alternatieve voorstellen: een ondergrondse verbinding tussen de Maanweg en station Voorburg, zonder de aftakking via de Binckhorstlaan naar Rijswijk. Deze aftakking zou leiden tot het kappen van bomen in het Voorburgse deel van de Binckhorstlaan. Door deze dure aftakking te schrappen, komt er meer budget vrij voor een groen- en bomenvriendelijke, deels ondergrondse verbinding van de Binckhorst met de stations. Van daaruit kan immers heel Nederland en ook heel Den Haag worden bereikt.

3. CID

Frederike Bloemers

We hebben gereageerd op de Ontwikkelvisie CID, een 20-jarig plan, dat eerst in de Ontwikkelstrategie concreet wordt. De AVN mist na drie jaar reageren op eerdere documenten nog steeds concrete garanties voor het behoud van groenvoorzieningen. Ook de Vrienden van Den Haag schreven in een reactie op Structuurvisie CID van 27 januari 2021 (!) om een “reële projectie van voorzieningen, openbare ruimte en financiële dekking”.

De AVN houdt bij de drie deelproducten de vinger aan de pols: bij Laak (HS), bij SoZa en van Alphenstraat (Ln.v. NOI) en bij CS (Koningin Juliana Plein).

4. Koningin Julianaplein en ProRail

Frederike Bloemers

Het lobbywerk samen met de Haagse Vogelbescherming heeft succes gehad. Met projectontwikkelaar AMVEST is afgesproken dat op de nieuwbouw (zowel de appartementen als het Paviljoen) voor het Centraal Station vogelnestkasten aangebracht worden. De gemeente dient dan ook aansluitend groen in de openbare ruimte te planten. Een belangrijk aanknopingspunt hierbij is het voornemen van ProRail om achter en naast het CS-gebouw extra planten en hagen aan te brengen. Dit naar aanleiding van de verlenging van Perron 1.

5. Escher Gardens

Mirjam Post, Frederike Bloemers

Het ontwerp-bestemmingsplan Escher Gardens en de Project-MER lagen eind 2023 ter inzage. Hierover is in januari een zienswijze ingediend om groen en natuur beter te verankeren in dit nieuwbouwproject. In 2024 is er geen Collegevoorstel over binnengekomen.

STADSDEEL HAAGSE HOUT

6. ANWB

Frederike Bloemers

De AVN heeft beroep bij de Raad van State aangetekend tegen de nieuwbouwplannen op het terrein van de ANWB. Deze grond ligt in de gemeente Wassenaar. Het beroep is ingediend samen met o.a. de Wijkvereniging Benoordenhout, actiegroep HAC, de Vrienden van Den Haag. Het accent van ons beroep ligt op de beschermde status van het landgoed, en dus van het landschap. Het is beschermd stadsgezicht, valt onder de landgoedbiotoop en onder de landgoederenzone.

7. Hubertusduin

Joost Gieskes

Jaarlijks wordt een beheerronde gemaakt met de AVN, de KNNV, de IVN en vertegenwoordigers van de gemeente plus een bosbouwer/beheerder. Op deze wijze wordt veel deskundigheid en expertise ingebracht.

8. Haagse Bos

Adri Remeus

Het Haagse Bos is een belangrijke groene long in onze stad en moet dat ook blijven. Daar zijn kansen voor, maar bedreigingen en ‘neutrale’ ontwikkelingen zijn er ook en die pronken steevast op de agenda's van het overleg tussen Staatsbosbeheer en de gebruikersgroep Haagse Bos. Dat overleg vindt vier keer per jaar plaats. De AVN is één van de partijen die is vertegenwoordigd in de gebruikersgroep; de IVN en de Fietzersbond zijn andere. Ook de

gemeente Den Haag is altijd met een vertegenwoordiger aanwezig. Verder nemen enkele recreanten deel aan het overleg. Een warm aandachtspunt blijft de verwachte toenemende recreatiedruk, die zal voortvloeien uit de bouwinspanningen rond het Central Innovation District en de Binckhorst. Bovendien profileert het Nationaal Park Hollands Duin i.o. de Koekamp/Haagse Bos als één van de entrepunten en heeft daarbij het oog op het Centraal Station waar veel wandelaars zullen aankomen. Het is een uitdaging om de vele recreatievormen (wandelen, fietsen, paardrijden en joggen) dusdanig te organiseren dat de natuurwaarden er niet onder lijden.

Aan de andere kant wordt ook steeds gepoogd de natuurwaarden niet alleen te borgen, maar ook te verbeteren. Vanuit haar achtergrond kan de AVN veel groen-blauwe kennis aandragen. Het uitgangspunt is dat, ondanks de groeiende bezoekersaantallen, bescherming van het bos de topprioriteit blijft.

9. Marlot- padelbanen

Caroline de Jong

De gemeente publiceerde eind 2023 een literatuur onderzoek naar de effecten van padelbanen op natuur. Ook over verlichting is beleid. In andere gemeentes worden bouwvergunningen geweigerd als die niet overeenkomen met het bestemmingsplan.

Op basis hiervan schreven we een brief over de aanvraag voor padelbanen buiten, en voor meer verlichting in Marlot, naast het bos, dat behoort tot het Natuurnetwerk Nederland. Daarop heeft de gemeente in de vergunning geëist dat er gestickerd wordt op de transparante wanden, om de kans dat vogels ertegen botsen te verlagen. En ook dat er zeer beperkt lichtuitstraling mag zijn op het bos (lichtintensiteit minder dan 1 lux in het aangrenzend groen). Helaas zullen wandelaars en natuur nog wel worden gestoord door het hardere geluid van padel, en door toename van het verkeer door een grotere bezetting dan bij tennis (er passen twee padelbanen op een tennisbaan).

10. Laan van NOI/Van Alphenstraat/Soza

**Mirjam Post, Frederike Bloemers,
Judith Geelen**

In het kader van CID wordt ook het stationsgebied van Laan van NOI opgepakt. Aan de Haagse kant komen ca. 1200 woningen op de plek van SoZa. Aan de Voorburgse kant ca. 500 woningen. In verschillende participatiebijeenkomsten input geleverd. In Voorburg gaat het om de groenstrook met meer dan 400 gezonde bomen, die dreigen te verdwijnen voor de nieuwbouw. Onze inzet (mede namens de Stichting Duurzaam Leidschendam-Voorburg SDLV):

- Niet groen verwijderen en later terugbrengen
- Ga bouwen waar de grond nu al versteend is. Het duurt jaren voordat je dezelfde kwaliteit terug hebt.
- Welke groennorm wordt aangehouden? 40% van footprint, 8m² per woning, 3-30-300?
- Het is van belang dat al het groen met elkaar verbonden is en dat het aansluit op de Schenkzone.
- Voorkeur voor bomen met grote kronen, die zorgen voor veel schaduw/koelte.
- Alle eikenbomen die in het talud staan (locatie Velostrada), mogen niet worden verwijderd vanwege de stabiliteit van de dijk waar het spoor op ligt.
- Zorgen om uitbreiding woningbouw door Den Haag en verwijderen groen.

Samen met de Haagse Vogelbescherming voert de AVN regelmatig overleg met de projectontwikkelaar VORM over de nieuwbouw van SoZa. Hierin hebben beide verenigingen

constructief kunnen bijdragen aan beplantingsideeën voor daktuinen inclusief zgn. mussentorens met hедера, verticaal groen, inrichting van de buitenruimte begane grond en (tijdelijke) “stepping stones”.

11. Parkeerterrein naast Internationaal Strafhof

Caroline de Jong, Marian Langeveld

Dit krijgt toch nog niet de bestemming ‘groen’, zoals staat in het bestemmingsplan. In 2025 wordt het gebruikt ten behoeve van werkzaamheden aan de tunnel.

De wens van de AVN is een invulling die beantwoordt aan een aanbeveling uit de MER destijds: dat het van belang is het Bospark en het Natura 2000-gebied 'Meijendel en Berkheide' met elkaar te verbinden door een noord zuid corridor. Die zou dan volgens de MER moeten worden ingericht met bomen en struiken.

We hebben dit besproken met de verantwoordelijke van het ingenieursbureau en de stadecoloog. Onder andere:

- Het gat in de dennenrij, grenzend aan parkeerplaats ICC, op vullen met een of enkele bomen zodat deze op termijn het licht vanaf ICC blokkeren en de zone daarmee waardevoller wordt voor vleermuizen.
- Zandrand zijde Oude Waalsdorperweg handhaven.

12. Honderdjarige boom voor Clingendael

Bestuur AVN

Het '100 bomen 100 jaar' is een project van de provincie Zuid-Holland om honderd bomen in de provincie te planten die allemaal honderd jaar kunnen worden op de gekozen plekken.

Het voorstel van de AVN is uitgevoerd: in Clingendael, naast de Japanse Tuin, is een Anna Paulownaboom geplant. Ook als eerbetoon aan onze AVN dendroloog Joost Gieskes voor zijn jarenlange inzet voor het landgoed en de Japanse tuin.

STADSDEEL SCHEVENINGEN

13. Herinrichting Cremerweg (30 km)

Reinder de Boer, Caroline de Jong en Tim den Outer

De weg heeft klinkers en drempels gekregen. Aan een kant van de weg is extra groen gekomen. Aan de andere kant is rimpelroos vervangen door een mantel van verschillende struiken.

Naast de weg ligt een bijzonder, biodivers, schraal weilje. Helaas zijn daar onderaan door de verstoring brandnetels gekomen.

Zie de door de gemeenteraad aangenomen Visie Westbroekpark en Scheveningse Bosjes:

"geleidelijk vervangen van asfalt op een deel van de paden in het bos door natuurlijke en duurzame materialen...". We kregen daarover een opmerking van een van onze leden: onlangs is langs de Cremerweg (bij het Westbroekpark), waar geen asfalt was, een nieuwe asfalt stoep aangelegd.

Het zou goed zijn dat de gemeente beleid formuleert, dat asfalt wordt vervangen door duurzame materialen en er in ieder geval geen nieuw asfalt wordt aangebracht, waar er geen is. Met name in en om groengebieden/ groen.

14. Verversingskanaal

Reinder de Boer

De vervanging van de kades bij de woonboten is in 2024 wederom uitgesteld en zal ook niet in 2025 worden uitgevoerd.

Reinder heeft aandacht gevraagd bij werkzaamheden voor het dak van de locatie De Constant Rebecqueplein in Den Haag. Op het dak broeden zwarte roodstaarten. En er zijn ook vleermuizen, huismussen, spreeuwen etc. Er zijn eerder voorzieningen aangebracht voor de zwarte roodstaarten aan het gebouw.

15. Herinrichting fietsstraat Kranenburgweg

Reinder de Boer

De voorbereiding van de herinrichting van de Kranenburgweg is ook in 2024 niet afgerond. De AVN heeft de input van de inrichting t.a.v. natuur (Hier is het Verversingskanaal een formele Ecologische Verbinding) aangeleverd.

16. JW Frisolaan

Caroline de Jong, Reinder de Boer

Hier komt een tijdelijke vestiging van Europol. Er zijn verschillende bijeenkomsten geweest met omwonenden en de AVN over de aanleg van een entree, een plan voor vergroening met in de omgeving passende soorten en de kap van bomen voor het aanleggen van een hek voor de veiligheid.

Eind van het jaar bleek er plotseling een plan te zijn een stuk aan de voorkant en zijkant te verkopen aan de eigenaar van het gebouw. Dat leek ons geen goed idee ivm herstel van bomen en behoud van groen na vertrek van de organisatie, en de AVN heeft hierover ingesproken bij de Gemeenteraad. De wethouder zei tijdens de Raadsvergadering dat het over 10 jaar wordt teruggekocht. Het blijft merkwaardig dat er geen andere juridische constructie te bedenken was, bijv. erfpacht. Kennelijk was men al te ver gevorderd met deze oplossing de grond te verkopen. De Raad heeft er mee ingestemd.

17. Scheveningseweg 64

Caroline de Jong

Ook hier komt een tijdelijke huisvesting van Europol, en wordt overlegd met omwonenden en AVN over vergroening met in de omgeving passende soorten, en de kap van bomen voor het aanleggen van een hek voor de veiligheid. Ook hier benadrukt de AVN dat bomen worden terug geplant en groen hersteld na vertrek van de organisatie.

18. Bestemmingsplan Plesmanweg

Caroline de Jong, Joost Gieskes

Het bestemmingsplan oogde groen, rond gebouwen met een relatief kleine footprint, maar dit groen bleek voor een groot deel te zijn gelegen op een ondergrondse parkeergarage. Daarvoor bleken twee ook twee kleine stukjes bos, gelegen aan de rand, aansluitend op de Stedelijke Groene Hoofdstructuur, te moeten worden gekapt. In totaal 72 bomen. De AVN heeft een zienswijze ingediend, gesproken met de projectontwikkelaar, en ingesproken bij de Raadscommissievergadering.

De AVN heeft in haar zienswijze gevraagd, tbv de compensatie, dat in de regels wordt geborgd dat er in ieder geval voldoende grond komt op het dak van de parkeergarages, dat daar een natuurlijk landschap met bomen en struiken kan komen. Daartoe moet constructie sterk genoeg zijn.

De gemeente is uitgebreid ingegaan op onze zienswijze, en heeft naar aanleiding daarvan regels aangepast in het bestemmingsplan, dat bij de aanduiding alleen geparkeerd kan worden in een parkeergarage, en dat deze "dient voorzien te zijn van een afdekkende constructie en

voldoende gronddekking die een landschappelijke inrichting met bomen en struiken mogelijk maakt”. (De reden dat is toegevoegd dat alleen in een parkeergarage mag worden geparkeerd, is dat de Raad van State een ander Haags bestemmingsplan heeft vernietigd waarin ook een soortgelijk groen dak werd omschreven, omdat parkeren op maaiveld niet werd uitgesloten, en er dus geen garantie was dat er een groen dak zou komen.)

Daarnaast werd nog een regel toegevoegd dat de terreininrichting conform het ontwerp in de bijlage van het plan moet worden uitgevoerd, en dat dit ook in stand gehouden moet worden. Omdat de parkeergarage ter plekke niet dieper kan, en er wel wordt gecompenseerd, vond de gemeente kap van de bomen onvermijdelijk.

19. Scheveningse Bosjes

Caroline de Jong

Uitvoering Beheerplan Scheveningse Bosjes jaar 4

De uitvoering van jaar 4 van het beheerplan voor de Scheveningse Bosjes vond al in het najaar van 2024 plaats, in plaats van in het begin van 2025. Dat is een verbetering. In de eerste drie jaren werd steeds in het begin van het jaar gekapt. Maar daardoor sloeg de eropvolgende aanplant van bomen en struiken niet goed aan, die was te laat.

In tegenstelling tot andere jaren was er geen wandeling vooraf langs de gebleste bomen. Goed was, dat door de kap van grote esdoorns dennen van het Belvédèreduin werden vrijgesteld. We hadden echter kritiek op het blesen van eiken en meerstammige esdoorns. Ook de kap van enkele oudere Spaanse aken komt de biodiversiteit niet ten goede.

Er kwamen veel opmerkingen van wandelaars dat dit jaar bomen met kroon en al zijn blijven liggen. Die bezwaren kloppen met wat staat in de Handleiding Haagse Bossen, p27 over “Recreatief aantrekkelijk bos” en natuurlijkheid ... “De recreant wil in het bos eigenlijk zo min mogelijk ervaren van het menselijk ingrijpen....recente grootschalige kapvlaktes, ronkende machines, kapafval, rommel, gemotoriseerd verkeer en dergelijke worden negatief beoordeeld...”

De opzet van de gekozen werkwijze is, dat er zo meer dood hout in het bos komt. Dat is goed voor de ecologie. Ook worden paden en delen van het bos door de vele stammen effectief afgesloten. Maar het gebied waar dit werd toegepast ligt vlak bij de ingang, het is niet aangewezen als rustgebied. Tussen zandvlakte en fietspad werd een verbinding afgesloten, die in het vorige beheerplan stond, en die we eerder hadden gevraagd juist open te laten. Dat zandpad was al snel weer door wandelaars opengemaakt.

Definitief ontwerp (DO) bankjes en paden

Hier wrekt zich dat er nog steeds geen beheerplatform is teruggekomen voor de Scheveningse Bosjes. De locaties van bankjes waren destijds daarmee besproken. Ook is er een plan voor kortenstalen trappen langs de waterpartij. De AVN schreef een brief over het DO.

De denktank Scheveningse Bosjes heeft in haar visie gevraagd asfalt op een deel van de paden te vervangen door natuurlijke en duurzame materialen. In de praktijk blijkt dat veel mensen een voorkeur hebben voor zandpaden, maar dat voor anderen juist toegankelijkheid belangrijk is. Achterstallig onderhoud van de paden wordt nu aangepakt. Bijzonder is, dat het huidige padenpatroon al te vinden is op een kaart uit 1895.

Madurodam

Vlak voor het broedseizoen dit jaar heeft Madurodam de vergunning gekregen voor kap van bos tbv haar uitbreiding. Daartoe was door de Gemeenteraad besloten in 2017. Daarbij zijn, zoals afgesproken met de AVN, nog een drietal bomen blijven staan op een terp.

Als compensatie voor de kap in het uitbreidingsgebied is vlak voor de kerst door de gemeente bos aangeplant op het talud van het Hubertusviaduct, naast de Koninginnegracht. Zoals gevraagd door de AVN, met inheemse soorten. Daarnaast zijn op verschillende plaatsen bomen geplant als compensatie voor kap op het terrein van Madurodam.

Een omwonende schreef ons dat er weinig meer wordt geparkeerd langs de Koninginnegracht en dat de weg zou kunnen worden versmald. Dit voorstel heeft de AVN aan de gemeente doorgegeven, het is een kans voor extra vergroening.

Als antwoord op een verzoek van de AVN voor faunapassages/onderdoorgangen onder de weg naast het compensatiebos, schreef de gemeente dat bij groot onderhoud van asfalt/riool er de mogelijke kans is dit te realiseren. Het AVN voorstel gras in de tramlus anders te beheren is overgenomen, het beheertype is gewijzigd naar bloemrijk grasland.

Ook heeft Madurodam langs haar nieuwe grens, zoals gevraagd in het bestemmingsplan, een ecowal aangelegd naast het olifanten pad. Eveneens op verzoek van de AVN, zijn daar inheemse soorten aangeplant. Daarnaast zijn twee nieuwe trappen aangelegd, zodat het olifantenpad vanaf het wandelpad Haringlade goed bereikbaar is. Maar de trappen zijn afgesloten, volgens Madurodam tot maart, vanwege werkzaamheden op hun terrein. Dat was nu juist niet de bedoeling. Het idee van de ecowal was, dat Madurodam daarachter zou kunnen uitbreiden, zonder overlast voor het bos en gebruikers van het bos.

Het bos achter Madurodam is een rustig gebied voor de natuur, waar honden aan de lijn moeten en de nachtegaal zingt. In ditzelfde bos bevinden zich echter een aantal tenten waar overnacht wordt.

Bunkers op het Belvédèreduin.

In april was er een aanvraag de bunker op het Belvédèreduin permanent open te maken, en om daar twee zeecontainers in te graven, voor "bijeenkomsten". Deze bunker ligt midden in de beschermde Stedelijke Groene Hoofdstructuur en het Rijksbeschermd Stadsgezicht.

Dezelfde groep heeft ook steeds weer aanvragen gedaan voor verschillende bunkers in de Nieuwe Scheveningse Bosjes, en is uiteindelijk gestopt door de rechter. Voor het gedenken van de oorlog zijn voldoende alternatieven. Er is al een Atlantikwall museum langs de Badhuisweg, en er is niet ver daarvandaan een waardig gedenken aan de oorlog in de vorm van het Oranjehotel.

De AVN schreef 1 mei een brief met het verzoek de aangevraagde vergunning niet te verlenen.

20. Eisenhowerlaan

Caroline de Jong

Aanleiding is de vernieuwing voor de tram, die er overigens voorlopig niet rijdt, anders dan bij calamiteiten. Ivm de zeer onveilige situatie voor fietsers wil men de bus over de middenbaan laten rijden. Dan wordt de groene trambaan geasfalteerd en moeten de lindes weg. Zijn er echt geen alternatieven?

21. Tram 12 A Duindorp

Caroline de Jong

De weg wordt heringericht vanwege de nieuwe trams. Er is weinige ruimte om tegemoet te komen aan alle wensen: fietsstroken, parkeren, brede stoep. De weg ligt naast het Natura 2000 gebied, maar dat is gelukkig goed geborgd. Wel hebben de bewoners wensen tav het beheer langs de rand. Voor de natuur is dit de kans faunavoorzieningen aan te leggen tussen Bosjes van Poot en Westduinen.

22. Portokabins bij het Catshuis

Dick Ooms, Caroline de Jong

Er zijn plannen voor het tijdelijk neerzetten van Portokabins bij het Catshuis ivm tijdelijk gebruik door de Ministerraad. Daardoor zouden bomen en groen niet worden aangetast. Meerdere organisaties tezamen, waaronder de AVN, schreven hierover een brief. Dit vanwege zorgen om de tijdelijkheid. Het gaat om zeer waardevolle natuur die ook zwaar beschermd is.

23. Rugstreeppadden

Caroline de Jong, Eric Wisse, Jos Verhoeff

Naar aanleiding van een melding van een omwonende dat er in de afgegeven omgevingsvergunning niets stond over rugstreeppadden, schreven we haastig een pro forma bezwaar tegen de bouw van een groot gebouw op de plaats van het tijdelijke Zuiderstrandtheater. We noemden in ons bezwaar als onderliggend probleem dat in het verleden in het noordelijk deel van het nabije Natura 2000 gebied Westduinpark puin is gestort in natte duinvalleien. Daardoor is het gebied waar men voornemens was te bouwen belangrijk geworden als overgebleven nat habitat van de soort.

Daarop kregen we een uitnodiging van de initiatiefnemer. Daar zijn we samen/ in contact met andere organisaties heen gegaan. Inmiddels was ook een vergunning van Omgevingsdienst Haaglanden afgegeven voor een flora- en fauna activiteit, maar die voorziet alleen in droog habitat. We hadden een constructief overleg. Er is bereidheid van de ondernemer om de aanleg van nat habitat voor de padden te financieren. We hebben het voorstel van de projectontwikkelaar aanvaard en ons bezwaar ingetrokken.

Daarop heeft Eric Wisse, adviseur AVN en Duinconsulent Stichting Duinbehoud, een voorstel opgesteld voor drie mogelijke locaties.

Begin december was daarover op initiatief van de AVN overleg met de gemeente, projectontwikkelaar, en de verschillende organisaties.

24. Geuzenwijk Scheveningen

Madelein Vreeken, Marian Langeveld

Madelein en Marian hebben in maart/april op verzoek van de Groene Geuzen als vervolg van het vergroening project van Duurzaam Den Haag / actie Steenbreek geholpen met het opstellen van Groenspiratie, een praktische gids om de Geuzenwijk te helpen vergroenen met planten die geschikt zijn voor de duin grond en zeewind in deze wijk. Deze soorten zijn sterk en goed voor het ecosysteem van de Scheveningse duinen.

VLIETZONE

25. Integrale gebiedsvisie Vlietzoom

**Dick Ooms, Sander Wennekers,
Madelein Vreeken**

De Vlietzone is een langgerekt gebied langs de Vliet, dat loopt van Leiden tot Delft. Het deel van de Vlietzone ter hoogte van Den Haag en Voorburg wordt Vlietzoom genoemd. De Vlietzoom wordt al circa 20 jaar door Den Haag in de ruimtelijke planning beschouwd als 'strategische reserve'. De snel groeiende en verdichtende stad heeft allerlei conflicterende ruimteclaims voor de Vlietzoom, zoals sport en recreatie voor de nieuwe stadsbewoners, en ruimte voor (deels zwaar vervuilende) bedrijven die moeten verdwijnen uit de Binckhorst. Den Haag heeft hier tot op heden geen knopen over doorgehakt. De provincie heeft een ambtiedocument voor de hele Vlietzone opgesteld, waarbij de nadruk ligt op landschap, cultuurhistorie, natuur en recreatie. Die visie sloot niet geheel aan op de Haagse ambities met de Vlietzoom. In 2024 zijn in opdracht van gemeente Den Haag diverse deelstudies uitgevoerd voor verschillende aspecten van de inrichting van de Vlietzoom, zonder participatie. Eind 2024 maakte Den Haag bekend dat er is gestart met de ontwikkeling van een integrale gebiedsvisie voor de Vlietzoom, een traject van 18 maanden, waarbij belanghebbenden kunnen participeren in een klankbordgroep. De AVN werd als enige groene vereniging uitgenodigd om hieraan deel te nemen. We hebben daarop via het voorzittersoverleg contact gezocht met IVN, KNNV en HVB om hierbij van hun expertise gebruik te kunnen maken. Zij zijn daartoe bereid.

26. Ontwikkeling Nieuw Vredenoord

Dick Ooms

Dit is een deel van het oude landgoed Vredenoord, dat ligt langs de Vliet, aan de zuidzijde van de Vlietzoom. De plannen met Nieuw Vredenoord zijn al jaren in ontwikkeling. De andere helft, Oud Vredenoord, is het enige landgoed in de Vlietzoom dat nog is bewoond, en is prachtig in oorspronkelijke staat hersteld. De eigenaar van Nieuw Vredenoord heeft echter andere plannen. De bestemming van dit gebied is ook 'landgoed', maar de eigenaar wil dit invullen met de bouw van een luxe appartementencomplex en enkele villa's. Het gebied heeft echter NNN status, evenals Oud Vredenoord. De gemeente is mee gegaan met de plannen van de eigenaar en heeft die vastgelegd in een ontwerp bestemmingsplan. In februari diende de AVN een hierover een zienswijze in.

Vanzelfsprekend verzetten we ons fel tegen deze plannen: een NNN gebied is geen verdienmodel. In onze ogen moet de bebouwing beperkt blijven tot een landhuis met wat bijgebouwen aan de Vlietzijde. De rest van het gebied moet als NNN natuurgebied worden beheerd. De provincie is dit ook van mening.

Een reactie op de ingediende zienswijzen is enkele malen uitgesteld in 2024. Mogelijk hangt dit samen met de in ontwikkeling zijnde gebiedsvisie voor de hele Vlietzoom. Complicerende factor is verder dat een groot deel van het bos van Nieuw Vredenoord moet worden gekapt in verband met de aanleg van een tweede watertoevoer naar het Molenvlietpark. Over de uitvoering van deze geplande massale kap werd in 2024 niets vernomen.

27. Plan Vlietweiden

**Dick Ooms, Sander Wennekers,
Madelein Vreeken**

In februari werd de AVN brochure Plan Vlietweiden aangeboden aan wethouder Barker. Dit was het eindpunt van een ontwikkeltraject van ruim een jaar. In dat jaar hebben we binnen de

AVN, en met ondersteuning van landschapsarchitecten van bureau Starling, een planvoorstel uitgewerkt om het nog oorspronkelijke 'slagenlandschap' aan de noordzijde van de Vlietzoom, aangeduid als 'De Vijf Polderslagen', te behouden en ontwikkelen tot een natuurgebied, geschikt voor extensieve recreatie. Het rapport werd enthousiast ontvangen en is daarna breed verspreid. Uitvoering van het plan leek echter te moeten wachten op de uitkomst van al lang slepende discussies over de inrichting van de Vlietzoom. Daarom hebben we bij de aanbidding van de brochure voorgesteld dat er voor dit deel van de Vlietzoom alvast een deelbestemmingsplan zou worden gemaakt. Dat voorstel kreeg aanvankelijk bijval van de wethouder, maar bleek in de loop van 2024 toch niet haalbaar binnen het college. Uitvoering van ons plan leek daarmee dus onderdeel te worden van de planvorming voor de gehele Vlietzoom.

28. GAVI-kavel

Madelein Vreeken

De gemeente heeft in 2024 het ontwerp voor Nota van Uitgangspunten voor de verdere ontwikkeling van het Gavi-kavel opgepakt. Wij zijn begin 2025 uitgenodigd geweest voor een klankbord-bijeenkomst, samen met andere groene verenigingen. Wij konden daar onze input geven op het conceptontwerp. We hebben gevraagd al bij aanvang van het project aanwezige natuurwaarden en bomen te inventariseren. Het ontwerp behelst in de eerste plaats de bouw van een nieuwe tramremise voor de HTM, inclusief de tramrails daar naartoe (1A). Dat besluit was al genomen. Voor ons is het van belang dat het terrein zo groen mogelijk wordt ingericht en ook beheerd. Het grenst aan de ecologische zone. Dit is ons toegezegd. We zien nog wel mogelijkheden voor het driehoekige plasje aan de noordzijde, langs de A12. Deze plas was een eis van het hoogheemraadschap en dient als waterberging, Maar misschien is het nog mogelijk om hier moerasbos te creëren, ter compensatie van bos wat elders op het terrein verdwijnen moet, maar daarvoor moeten we gaan praten met Hoogheemraadschap Delfland.

De ontwikkeling van de rest van het Gavi-kavel (1B) zal ten dienste komen te staan van de industrie. Dit als compensatie voor bedrijven die uit de Binkhorst weg moesten en om extra bedrijvigheid in de Vlietzoom te voorkomen. Het hele gebied wordt dus bedrijventerrein, zo staat in het eerste ontwerp van de NvU. Alleen langs de rand zal groen een plek krijgen. Als AVN hebben we gepleit voor zo natuurinclusief mogelijke bouw. De ecologische zone wordt wel verbreed.

29. Warmteling

Madelein Vreeken

De Weidevogelgroep Zoeterwoude heeft bezwaar tegen de vergunningen om de Warmtelingleiding aan te leggen door het weidevogelgebied Westeinde polder. Dit ligt oostelijk van de A4 ter hoogte van de Vlietlandenplas. De weidevogelgroep heeft bezwaar aangetekend tegen de vergunningen die zijn verleend door de gemeenten Zoeterwoude en Leidschendam-Voorburg. Bij de laatste gemeente heeft de AVN medeondertekend.

In het Gavi kavel is vergunning verleend voor de aanleg van de warmtebuizen van Warmteling: Langs de zuidrand van het kavel, langs het Valutapad, wordt de Warmteling-buis ingegraven. Hiervoor moeten de meeste bomen worden gekapt (meest opschot). Hiervoor is een herinrichtingsplan opgesteld, maar we blijven met de gemeente in gesprek als het gaat om de invulling, aangezien niet de hele strook weer beplant kan worden met bomen, vanwege de warmte die de buis afgeeft aan de bodem. Zie ook onder.

Langs de oostkant, langs de Molensloot, zal de buis geboord worden. Er hoeven daar geen bomen gekapt te worden. De ecologische zone zal verbreed en versterkt worden.

30. Bestemmingsplan Ypenburg A12 Zone

Madelein Vreeken

Eind januari 2024 heeft de AVN een zienswijze ingediend over het bestemmingsplan Ypenburg A12 Zone. Het is in 2024 niet vastgesteld.

ZUIDWEST

31. Zuidwest Den Haag

Arnim van Oorschot

De AVN heeft altijd gestreefd naar een stad waarin de natuur kan doordringen.

De groen-blauwe structuur van stadsdeel Zuidwest Den Haag leent zich daar bij uitstek voor. De AVN toonde zich niet ontevreden over het ruimtelijk raamwerk van de structuurvisie Zuidwest Den Haag, dat de groenblauwe structuur vastlegt. Het is precies deze groen-blauwe structuur die nu contact met de natuur kan verenigen met een verdichtingsopgave. Oorspronkelijk ontworpen om bewoners van sloppenwijken een nieuwe en gezonde woonomgeving te bieden, biedt de groen-blauwe structuur de mogelijkheid om de natuur te laten binnendringen tot op de binnentuinen.

Insteek daarbij is daarbij voor de AVN de voorgestelde icoonsoort de egel. De gedachte daarachter is: als het groene leefgebied voor die soort op orde is dan gaat het er goed met de natuur.

De belangrijkste dossiers die in 2024 van belang waren zijn

1. **STRUCTUURVISIE ZUIDWEST DEN HAAG**, aangenomen op 14 december 2023.

Dit het juridisch instrument dat de ruimtelijke structuur vastlegt. Het geeft het gewenste . Ontwikkelingsbeeld inclusief uitvoeringsbeeld.

Met het vaststellen van de Structuurvisie is de Planfase afgesloten. De Bouwfase treedt in werking. De uitwerking geschiedt in principe in Gebiedsvisies. En in de bestemmingen werden van oudsher vastgelegd in Bestemmingsplannen. De laatste zijn Dreven 1 en Zichten 2,3,7, beide in 2024 door de Gemeenteraad vastgesteld. Steenzicht/ Ruimzicht werd door de Rechter vernietigd.

Een tweede dossier betreft de verdichting, Deze dreigt het groen in het gedrang te brengen.

2. **REGIODEAL MET HET RIJK : 850 woningen renoveren, 10.000 woningen erbij**

Het bijbehorend PROJECTDOCUMENT werd al vastgesteld in november 2021. Het is een UITVOERINGSBESLUIT met GRONDEXPLOITATIE, waarbij de volkshuisvesting centraal staat.

3. **DE OMGEVINGSWET VERVANG DE WET RUIMTELIJKE ORDENING.** Bestemmingsplannen kunnen vanaf 2024 niet meer worden gemaakt.

.

De AVN VROEG IN 2024 AANDACHT VOOR

1. **De grote groengebieden**

- Het stadsdeel Zuidwest Den Haag ligt tussen twee grote groengebieden. Wij zeggen: richt ze goed in. Maak natuurlijke overgangen tussen grasland, bosschages en boomgroepen en bos. Vogels en kleine zoogdieren moeten er goede schuilplaatsen kunnen vinden

- Respecteer bij uitwerking van het Zuiderpark de huidige Zonering. In de zone Rust en Ruimte liggen Arboretum en Heempark. Daar bijvoorbeeld geen klimbos! Realiseer desnoods klimbomen op de natuurspeelplaats.

We gingen met de projectleider een gesprek aan over de natuurwaarden in de Uithof. Bij de uitwerking van de inrichting van de Uithof vragen we daar aandacht voor, ook bij toenemende recreatiedruk. Vooral de groene zone langs de Wennetjessloot en de weide waarin veel vogels leven willen we beschermd zien.

2. Hoogbouw. De gemeente wil om aan de bouwopgave te voldoen hoogbouw realiseren. Optopping van alle gestapelde bouw zou de beste oplossing zijn, dat beveelt ook de TU Delft aan. Maar een groot deel van Zuidwest Den Haag is al volgebouwd met laagbouw. Daarom rest voor de bouwopgave slechts Dreven, Gaarden en Zichten en langs de randen van het plangebied.

Hoge muren langs het groen vindt AVN een slecht idee. Het particulier bouwproject van een zorgcomplex voor Florence aan de Loevesteinlaan met een aantal woningen is een alarmerend voorbeeld. Het complex heeft een maximaal bouwvolume en de rooilijn komt zover naar voren dat die zelfs de (hoofd)bomen-structuur bedreigt.

- We vragen speciale aandacht voor het natuurinclusief inrichten dat van onderaf zou moeten geschieden.

- Zie boven, we kiezen de egel als iconsoort bij de natuurinclusieve inrichting.

“Moeten we ons zorgen maken om de bouw langs ecozone Melis Stokelaan?” Vroegen we hardop in de Gemeenteraad. Gelukkig zag de PUK MeLeCo er veelbelovend uit

3. “Halfopen” bouwblokken De behoefte aan parkeerplaatsen is en blijft hoog. Daarom wil de gemeente naast strokenbouw in het groen ook halfopen bouwblokken realiseren met een parkeergarage in het midden, op het dak komen groene binnentuinen. Het college noemt deze volwaardig groen, maar daartoe moet er wel voldoende groen zijn en stevige constructies en voldoende grond voor bomen.

Om de bouw snel te kunnen realiseren presenteerde het college postzegelplannen, de eerste nog vóór de Structuurvisie is vastgesteld.

Op 11 november 2022 al verleent de gemeente een Omgevingsvergunning voor de bouw van bouwblokken aan het Steenzicht, nog vóór de Welstandscommissie een oordeel over het gehele ontwerp gegeven had. AVN tekende bezwaar aan.

De Raad van State vernietigde het onderliggende bestemmingsplan mede omdat de binnentuinen niet goed geborgd waren. In PUK MeLeCo en ook in Bestemmingsplan Zichten 2,3 en 7 is daarop wel een artikel opgenomen dat de binnentuinen borgt.

Intussen is een nieuwe Omgevingsvergunning ter inzage gelegd waarop AVN een zienswijze indiende.

4. Het beschermd stadsgezicht, van de strokenbouw in de Dreven

Het college wil het beschermd stadsgezicht intrekken om meer bouwvolume mogelijk te maken. Eén van de criteria is (II) de samenhang tussen verkaveling, bebouwing en openbaar groen. De AVN wil dat deze samenhang in ieder geval gegarandeerd zien. Ook (III), de bijzondere beëindiging van de stadsrand bepaald door de waterpartijen en randbebouwing langs de (ecologische zone) Lozerlaan stellen wij op prijs. Het besluit ligt nog onder de rechter. Maar het aanvragen van een Voorlopige Voorziening (bouwstop) vinden we te ver gaan. Het gaat ons niet om het behoud van de gebouwen maar om de kwaliteit van het groen.

5. Openbaar Groen:

Het projectdocument vraagt vooral aandacht voor de ecologische zone langs Sportpark Escamp. Hierover is inmiddels besloten in de Raad is samenhang met bestemmingsplan Zichten 2,3,7

AVN wil een versterking van de stedelijke ecologische hoofdstructuur. Daarbij behoort ook een stevige ecologische zone door / langs de sportvelden Escamp. We maken ons zorgen over de breedte daarvan. Sportpark Escamp ligt aan het 'groene assenkruis' van Zuidwest. Het is goed dat is vastgelegd dat de ecologische zone niet mag worden aangetast totdat de nieuwe ecologische zone is aangelegd.

We willen bovendien de ecologische structuur versterkt zien door onderhavige ecologische zone op te nemen in een ecologische structuur van Groengebied Bosjes van Poot over Florence Nightingalepark en het Groen Assenkruis naar het Wateringse Veld, en deze op laten nemen in de omgevingsvisie.

We waarderen dat in de wiggen en langs de ecozone, bomen en struiken worden toegevoegd. Ook dat de wiggen een op ecologie en biodiversiteit gericht beheer zullen krijgen, en dat waar mogelijk, natuurvriendelijke oevers worden toegevoegd.

6. Boomeffectrapportage, pas in november 2024 gepubliceerd

Het college is van plan talloze volwassen bomen te kappen in Bestemmingsplan Dreven 1 en in het plangebied Dreven fase 1, waarop de BEA betrekking heeft. Volwassen bomen kun je niet vervangen door jonge. Dat gaat ten koste van het kroonoppervlak en is nadelig voor de groennorm, de 3-30-300 regel. Ga bij de herinrichting uit van de landschappelijke structuur en de aanwezige volwassen bomen. Hanteer de richtlijn van de BEA en neem planaanpassing serieus. Ga zorgvuldiger om met volwassen bomen. We noemen met name die aan de Riddersdreef.

Ook in de Zichten verdwijnen bomen, bijv. langs de Hengelolaan. Daar wordt een bredere singel gepland. De AVN zegt: Ga uit van de groenstructuur, van de bomen en struiken die er zijn. En volg de ecologische principes van Stichting Hoogbouw: "Integreer natuur op en om hoogbouw. Sluit gebiedsontwikkeling met hoogbouw aan op het bestaande (groene) netwerk van de stad. Maak er een aanvulling op het stedelijk ecosysteem van. En zorg voor schaal." En maak bij eventuele halfopen bouwblokken openingen in de bebouwing en richt die op het groen.

De beantwoording op onze zienswijzen verwijst steeds naar een nog volgende Inrichtingsplan Openbare Ruimte. Ook de verhouding tussen groen en water zal in het inrichtingsplan openbare ruimte bepaald worden.

Daarom wil ik in gesprek gaan met

- De planners van de herprofilering van de groene Hengelolaan.
- De ontwerper van het inrichtingsplan Openbare Ruimte.

STADSDEEL LOOSDUINEN/KIJKDUIN

32. Westduinen, Wapendal en Bosjes van Poot

André Smit

Het overleg met de gemeente Den Haag en andere organisaties heet Vrienden van Westduinpark en Wapendal. Voorheen was het een beheerplatform en klankbordgroep en hierin zitten onder andere vertegenwoordigers van Wijkberaden, Natuurorganisaties en Strandtenteigenaren. In een concept notitie zijn het doel en rol van de groep vastgelegd. De groep komt drie maal per jaar bij elkaar op een locatie in het gebied of in het stadsdeelkantoor Segbroek.

De natuur in het Westduinpark gaat achteruit en uit de Natuurdoelanalyse van de provincie Zuid-Holland en het advies van de Ecologische Autoriteit aan de gemeente Den Haag is gebleken dat ingrijpen noodzakelijk is om verdere achteruitgang te voorkomen. Daarom is in

2024 de gemeente gestart met herstelwerkzaamheden. Dit omvat onder andere het verwijderen van uitheemse planten, het herstellen van open duinlandschappen en het beperken van betreding op kwetsbare plekken. Daarnaast worden er maatregelen genomen om de natuurlijke dynamiek van het duin te bevorderen, zoals begrazing door Schotse Hooglanders en schapen en het terugdringen van bosranden.

De gemeente Den Haag heeft ook inmiddels extra boswachters aangesteld voor de handhaving in het gebied. Ook dat helpt natuurherstel! (in totaal 2 fte)

De uitvoering van deze werkzaamheden gebeurt in lijn met het beheerplan voor het Natura-2000 gebied. Dit platform speelt een belangrijke rol in het bewaken van de ecologische kwaliteit van het gebied en zorgt ervoor dat natuurbehoud en recreatie in balans blijven. In 2026 wordt een nieuw beheerplan opgesteld, waarbij opnieuw wordt gekeken naar de beste aanpak voor een duurzaam en veerkrachtig duinlandschap.

Vrijwilligers spelen ook een belangrijke rol bij het behoud van het gebied. Maandelijks zetten zij zich in om het groen te onderhouden en ongewenste begroeiing te verwijderen. Bezoekers kunnen eveneens bijdragen aan het herstel door op de paden te blijven, honden aan te lijnen en rekening te houden met de werkzaamheden. Zo zorgen we samen voor een gezonde en toekomstbestendige natuur.

33. Bloemendaal/ Parnassiaterein

Marian Langeveld, Jos Verhoeff

Over het PUK Bloemendaal stuurde de AVN in juli een brief naar de gemeente (zie link onderaan dit verslag). De woningbouw is gepland in de Stedelijke Groene Hoofdstructuur, en dat heeft als gevolg dat het aan zeer strenge eisen moet voldoen, dat strikte voorschriften nodig zijn.

Nieuwe brugverbindingen moeten uit de plannen verdwijnen omdat die de ecologische verbindingen veel schade toebrengen. Die doorkruisen groenstroken evenwijdig aan de kust. Deze brugverbindingen maken deel uit van een gepland fietspad dat behalve door deze groenstroken ook dwars over de plas gaat van landschapspark Madestein. Dit fietspad is onnodig, er zijn voldoende alternatieven.

De effecten op de verkeersafwikkeling in wat ruimere zin (Monsterseweg, Oorberlaan, Madesteinweg, Lozerlaan, Nieuweweg) en de stikstofdepositie hiervan op het aangrenzende Natura 2000 gebied Solleveld en Kapittelduinen moeten worden onderzocht.

Bij de bespreking van de klankbordgroep in september en december is de AVN brief niet besproken, dus deze zal bij de behandeling bij commissie Ruimte en de Raad van de PUK gereageerd moeten worden.

In december werd wel mede gedeeld dat door een recent aangenomen motie alle nieuwe PUK's een paragraaf moeten bevatten over het effect op maatschappelijke voorzieningen.

34. Van Zee tot Zweth

Marian Langeveld

Dit is een project van het Nationaal Park Hollandse Duinen en de gemeente Den Haag.

In februari is een rondwandeling geweest. De AVN heeft een aantal verbeteringen voorgesteld aan voorgestelde plannen voor de paden, onderhoud is nodig.

Het belangrijkste is onderhoud aan het bijzondere heempark, dat ligt op drie verschillende grondsoorten. Maar dat valt helaas buiten dit project.

Voormalige ADS-velden

De eerder geplande ontwikkeling op de voormalige ADS-velden bij de Monsterseweg gaat niet door. De gemeente wil de natuur versterken door (naast een structurele oplossing voor het parkeren voor de sportverenigingen) een aanzienlijk deel van de ADS-velden als natuur in te richten. Het plan hiervoor wordt uitgewerkt, het gebied zal deels bebost worden. Het totale terrein is grofweg 1,6 hectare. We blijven het volgen.

35. Bezwaar kap Nolenslaan

Joost Gieskes, Caroline de Jong

In plaats van het oude postkantoor, dat was omringd met bomen, is een nieuw gebouw gepland, op een groter gebied, over de bestaande bomen, met een atrium in het midden. Waardevolle grauwe abelen zouden daarvoor moeten worden gekapt. De AVN diende een bezwaar in.

36. Aanvraag 5 padelbanen binnen Bosjes van Pex

Caroline de Jong

Job Hottentot van Duinbehoud heeft met de AVN een brief geschreven over de aanvraag voor vijf padelbanen in de Bosjes van Pex. De Bosjes van Pex behoren tot de Stedelijke Groene Hoofdstructuur en liggen tegenover het Natura 2000 gebied Wapendal. Wij zijn met name bezorgd over de excessieve toename van de geluidsoverlast en de verstoring van natuur. Maar ook over de specifieke effecten op vleermuizen (lichtverstoring) en op vogels die zich te pletter vliegen tegen de transparante wanden, die horen bij de padelbanen.

WESTLAND

37. Westland

Jeannine Engels, Marian Langeveld, Jos Verhoeff

Kust

In april 2024 kondigde het College van de gemeente Westland aan, dat er een hellingbaan langs de Molenslag wordt aangelegd ter bevoorrading van de strandtenten. In aanvulling op de in december 2023 aangenomen nieuwe Kustvisie is de Uitvoeringsagenda Kustvisie Westland opgesteld (september 2024).

“Westland heeft een prachtige kust en dat willen we zo houden” is de inleidende tekst. Een totaal andere benadering van het College dan in voorgaande jaren. Deze Uitvoeringsagenda biedt evenals de “Nadere Regels Noordzeestrand Westland” een goede aanpak om de situatie op en bij het strand te verbeteren. Twee strijdigheden: het Paragliden boven het strand wordt niet genoemd en het bieden van vaker de mogelijkheid voor honden om op het strand te zijn. Over het Paragliden zijn vragen gesteld in een raadscommissie: dat is nu toch verboden.

Groen=Goud Actieplan Westland

In mei 2024 was er een fietstocht langs enkele locaties, waar het Actieplan tot successen heeft geleid.

Op 4 december 2024 was er overleg van wethouder Ferwerda met de Natuurorganisaties. Daarbij kwamen o.a. natuur-inclusieve projecten aan de orde. Er zijn bijvoorbeeld Prestatie-afspraken met de Woningbouwvereniging Arcade; zo zijn in Ter Heijde tuinen bij woningen aangepast.

Tevens werd een nieuwe diervriendelijke Subsidie-regeling aangekondigd voor het isoleren van daken en muren.

Woningbouw aan de kust

Ook op 4 december 2024 werd bekend, dat de Raad van State het plan voor woningbouw in Watergat 1 definitief heeft goedgekeurd. Dit ondanks nieuwe stikstofberekeningen, die nodig waren omdat tussentijdse teelt van mais was aangetoond.

38. Wenzone, ABC bedrijverterrein

Arnim van Oorschot, Marian Langeveld

Zie vorig jaarverslag over de ecologische verbinding in de Wenzone op de grens van de gemeenten Westland en Den Haag (Natuur Netwerk Nederland NNN). Daar wil men het ABC bedrijverterrein uitbreiden. We dienden in januari een zienswijze in over het ontwerp-bestemmingsplan ABC terrein De Strijp in Poeldijk (Westland).

In een hoorzitting van de Westlandse Raadscommissie Ruimte op 19 maart gaf de AVN een toelichting op ABC De Strijp.

In plangebied is een ecologische zone ingepland achter het Wenpad die de functie “natuur” krijgt. Dat juicht de AVN toe maar de ecologische zone is veel te smal om goed te kunnen functioneren:

- a. Een maatvoering van 50 meter vanaf de Wennetjessloot rekent de bebouwing tussen Wennetjessloot en de geplande bedrijfsgebouwen mee;
- b. Een maatvoering van 30 meter vanaf bestaande woonkavels rekent de particuliere tuintjes mee.
- c. Daar gaat dan ook nog het struinwandelpad vanaf. Dit wandelpad is strijdig met de bestemming Natuur, met name ten gevolge van loslopende honden.

De meeste insprekers wilden *op zijn minst* dit distributieterrein verplaatsen naar de omgeving A 20, wegens verkeers- en/of milieuoverlast

In 2024 keerde dit bestemmingsplan niet terug op de agenda van de gemeenteraad.

ZOETERMEER

39. Nieuwe Driemanspolder

Leon van den Berg, Mirjam Post

Achtergrond: De Nieuwe Driemanspolder ligt deels in Leidschendam-noord en deels in Zoetermeer. Op de plassen in dit natuur- en recreatiegebied vindt waterrecreatie plaats door onder andere kanoërs en surfers. Op de plas die ligt binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg is dat niet overal wenselijk met het oog op de natuur en m.n. de watervogels. Zoetermeer heeft de regie over de hele polder maar weigert een zoneringsplan op te stellen voor recreatie (zwaartepunt in Zoetermeer) en natuur (zwaartepunt in LV). Met een zoneringsplan is er een basis voor de Algemene Politie Verordening (APV). Dan is handhaving mogelijk. De AVN heeft dit aangekaart bij de wethouder. In december heeft de gemeente LV voorgesteld om een artikel op te nemen in de APV om een groot deel van de plas aan te wijzen waar surfers, kanoërs, suppers, roeiboten, waterfietsen niet zijn toegestaan. De APV tekst en het bijbehorende zoneringsplan zijn nog niet openbaar en worden naar verwachting over 1 á 2 maanden naar het gebruikersoverleg gestuurd. Hier zit Leon in voor de AVN.

WASSENAAR

40. Jagerslaan

Soesila Verhagen

Zie vorig jaarverslag, de AVN is bezorgd over het voorstel in het Wegencategoriseringsplan van de gemeente om de Jagerslaan te veranderen in een gebiedsontsluitende weg,

Betrokkenheid bij het Wegencategoriseringsplan in Wassenaar

Namens de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming (AVN) en Stichting Duinbehoud hebben wij tot tweemaal toe een zienswijze ingediend naar aanleiding van het Wegencategoriseringsplan in Wassenaar. Daarnaast hebben wij ingesproken bij de vergaderingen van de commissie Fysieke Leefomgeving en de gemeenteraad over dit plan. Ook hebben wij formele en informele gesprekken gevoerd met de betreffende wethouders en gemeenteraadsleden om onze standpunten en zorgen kenbaar te maken.

De Hertenkamp en het Wegencategoriseringsplan

De Hertenkamp is een Natura 2000 - gebied dat direct grenst aan de Jagerslaan. Volgens het wegcategoriseringsplan wordt de Jagerslaan geclassificeerd als een doorstroomweg, wat zal leiden tot een toename van het aantal autobewegingen en daarmee ook een hogere stikstofuitstoot in dit kwetsbare gebied. Bovendien is het bijna zeker dat de weg verbreed zal moeten worden, wat kan resulteren in de kap van een aanzienlijk aantal bomen en aantasting van het landschap.

In oktober hebben wij in samenwerking met IVN een rondleiding georganiseerd in de Hertenkamp. Dit bleek een groot succes: 31 wandelaars namen deel en gaven na afloop aan dat zij veel nieuwe kennis hadden opgedaan. Velen gaven aan dat ze het gebied nu met andere ogen bekijken en ieder jaargetijde een wandeling zullen maken.

Stukken in de Wassenaarse krant

Meerdere malen hebben wij stukken ingezonden over belangrijke thema's als het wegcategoriseringsplan, het burgerberaad en de Hertenkamp. Deze stukken hadden als doel de bewoners te informeren en bewustwording te creëren.

BURGERBERAAD

Waarom

Het wegcategoriseringsplan, waarin per weg wordt bepaald welke functie deze heeft en welke inrichting daarbij past, veroorzaakte veel onrust bij de bewoners. Naar aanleiding hiervan is het burgerberaad opgezet.

Wie

Uit de 27.000 inwoners van de gemeente zijn 100 personen geselecteerd om deel te nemen aan het burgerberaad. Zij gaan in gesprek met elkaar en met deskundigen over verkeersveiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en doorstroming.

Doel

Het burgerberaad, een participatie instrument, heeft als doel een zwaarwegend advies uit te brengen aan de gemeenteraad.

Tijdens de raadsvergadering waarin het besluit werd genomen om een burgerberaad uit te voeren, werd benadrukt dat alle zienswijzen in het advies zullen worden opgenomen. Dus ook die van AVN en stichting Duinbehoud.

Kritiek en zorgen

Veel bewoners hebben weinig vertrouwen in het burgerberaad, dat door de gemeente als participatie instrument wordt ingezet. Er zijn meerdere redenen voor dit wantrouwen:

1 - Ontbreken van een klankbordgroep

Aanvankelijk had het bureau, dat het beraad organiseert en uitvoert, toegezegd dat er een klankbordgroep voor het beraad zou worden opgericht. Dit is niet gebeurd.

2 - Natuurdeskundigen

Ook was toegezegd dat natuurdeskundigen deel zouden nemen, vanwege de directe nabijheid van een Natura- 2000 gebied langs de geplande doorstroomweg.

Later, in een gesprek met Dick Ooms en de verantwoordelijke wethouder, zei de wethouder dat burgers zelf moeten aangeven welke deskundigen zij willen betrekken.

Mijn vermoeden is dat geen natuurdeskundigen aanwezig zijn, gezien de verkapte reacties die ik krijg.

3 - Geheimhoudingsverklaring

Deelnemers aan het beraad hebben een geheimhoudingsverklaring moeten tekenen, waardoor zij niets mogen delen over wat wordt besproken. Dit gebrek aan transparantie maakt het onduidelijk welke onderwerpen aan bod komen en welke deskundigen betrokken zijn.

4 - Zwaarwegend advies maar niet bindend.

Hoewel het advies als “zwaarwegend” wordt gepresenteerd, is het niet bindend. De gemeente kan zelf argumenten aandragen om het advies niet over te nemen.

5 - Gebrek aan transparantie

Zowel het proces als de totstandkoming van het advies zijn niet transparant.

6 - Status en vervolgstappen

Inmiddels zijn twee bijeenkomsten gehouden.

De laatste twee sessies zullen plaatsvinden op 17 januari en op 7 februari 2025.

Het uiteindelijke advies zal in het voorjaar aan de gemeenteraad worden aangeboden.

41. Landgoed de Wittenburg

Soesila Verhagen

Sinds 2021 verzetten bewoners van de buurtvereniging rond kasteel de Wittenburg zich tegen het plan van de Gemeente Wassenaar om het historisch landgoed terug te brengen naar de oorspronkelijke staat. Dit plan was compleet met zichtlijnen en andere landschappelijke aanpassingen. Ook het kappen van een aanzienlijk aantal bomen was in het plan opgenomen. Dit stuitte op weerstand van bewoners.

Aanvankelijk kregen de bezwaren van bewoners nauwelijks gehoor. Dit veranderde toen drie dames een formeel bezwaarschrift indienden bij zowel de gemeente als de provincie. Naar aanleiding hiervan organiseerde de gemeente avonden waar bewoners, gemeenteraadsleden, ambtenaren en de landschapsarchitect met elkaar in gesprek gingen.

Tijdens een van deze bijeenkomsten - afgelopen zomer - waar ik namens de AVN ook aanwezig was, besloot de gemeente een klankbordgroep op te richten. Hoewel de vertegenwoordigers van bewoners een lijst opstelden met kandidaten die zij graag in de klankbord groep wensten, koos de gemeente ervoor om zelf de leden te benaderen.

De klankbordgroep kwam drie keer bijeen in het gemeentehuis om het plan te bespreken.

Eind vorig jaar presenteerde de gemeente een herzien plan, waarin sommige wensen van bewoners zijn verwerkt. Twee dames die het protest hebben geleid, gaven aan tevreden te zijn met de aanpassingen: er worden minder bomen gekapt en er is een beter beheerplan. Zij realiseren zich dat nooit alle wensen ingewilligd kunnen worden. Of het plan dat herzien is, ook zo uitgevoerd zal worden, is een kwestie van monitoren.

42. Belangenraad Meijndel

Tim den Outer

Als deelnemer aan deze belangenraad worden namens de AVN actuele aandachtspunten ingebracht en besproken.

Het zijn kwartaalbijeenkomsten met vertegenwoordigers van Dunea waaraan naast de AVN ook andere natuurliefhebbers, sporters en omwonenden deelnemen.

De positieve sfeer in dit overleg en de transparante opstelling van Dunea dragen bij aan een efficiënte samenwerking.

De Belangenraad Meijndel is een waardevol platform voor de AVN.

LEIDSCHENDAM/VOORBURG

43. Plan recreatiewoningen Vlietland Noord

Sander Wennekers

Door de vele kritische zienswijzen en protesten, en door het initiatief in de gemeenteraad van LV voor een alternatief plan met recreatiewoningen in Stompwijk, is er nog verdere vertraging opgetreden. Daardoor is het ontwerp bestemmingsplan uit 2022 nog steeds niet in de Raad van LV besproken. Ook heeft de Omgevingsdienst Haaglanden onlangs een door de projectontwikkelaar gevraagde omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met schade voor de boomarter geweigerd. De projectontwikkelaar is hiertegen in bezwaar gegaan. Daarover heeft op 5 december een hoorzitting van de bezwarencommissie plaatsgevonden. De AVN heeft daar ingesproken. Het wachten is nu op het besluit van Gedeputeerde Staten.

Voorts hebben wij in oktober, evenals 3 andere organisaties, ingesproken in een vergadering van de Commissie Ruimte en Milieu van Provinciale staten, met een oproep om met de gemeente LV om de tafel te gaan om samen een uitweg uit de ontstane patstelling te vinden. Het ziet er naar uit dat de provincie nu eerst de uitspraak van de bezwaarcommissie afwacht.

44. Bouwplan Van Ruijsdaellaan te Leidschendam

Sander Wennekers

In juli heeft de AVN een zeer kritische Zienswijze ingediend over de ontwerpvergunning voor de bouw van een groot appartementengebouw aan de Van Ruysdaellaan, midden in de officiële Centrale Groenzone van de gemeente LV, met grote schade voor de natuur. Desondanks heeft de gemeente eind december de vergunning ongewijzigd verleend. Hiertegen is nog slechts beroep bij de Raad van State mogelijk. Inmiddels hebben Stadstuin Rusthout, Stichting Duurzaam LV en de AVN gezamenlijk Pro Forma beroep ingesteld en een Voorlopige Voorziening aangevraagd.

45. Starrevaartpolder/Leidschendammerhout

Mirjam Post, Sander Wennekers

Aan de Oostvlietweg 26b in de Starrevaartpolder te Leidschendam ligt circa 5 hectare weiland. Het gebied is eigendom van een particulier, die graag natuurontwikkeling op het terrein wil

realiseren. De polder maakt deel uit van de Vlietzone tussen Leiden en Delft. De AVN heeft in 2023 haar steun toegezegd en een inventarisatie van huidige en potentiële natuurwaarden gedaan. Voor de AVN is natuurontwikkeling van deze kavels vooral interessant wanneer ook de rest van deze polder open en groen blijft. Daarmee kan de polder een groene verbinding zijn tussen Duin-Horst-Weide en het Groene Hart.

De AVN heeft het contact gelegd met de wethouder. Die wil de polder open houden en zowel natuurontwikkeling als recreatief medegebruik bevorderen. Sindsdien vindt elke paar maanden een overleg plaats met gemeentelijke ambtenaren, de grondeigenaar en de AVN. Inmiddels is in de Koersnotitie opgenomen dat voor de hele polder een gebiedsplan wordt opgesteld. De polder maakt deel uit van de Vlietzone tussen Leiden en Delft. Recent is er sprake van nieuwe claims op de polder zoals een gebouw van Dunea en bosaanplant als compensatie van wegaanleg door Rijkswaterstaat elders.

42. Omgevingsvisie Leidschendam/Voorburg

Mirjam Post, Sander Wennekers

Op het Omgevingsplan en Koersnotitie is gereageerd d.m.v. een gesprek met wethouders, gesprekken met raadsleden, een presentatie in de beeldvormende Raadsvergadering, een notitie over het Borgen van Groen in de Omgevingsvisie, een schriftelijke reactie op de Koersnotitiereactie. Hierbij trokken we samen op met de Stichting Duurzaam Leidschendam-Voorburg. De essentie is het borgen van groen in de Omgevingsvisie. Centraal hierbij is het opnemen van de groennorm 3-30-300. Onze voorstellen:

- Benoem het groen als een integraal onderdeel van de Omgevingsvisie.
- Neem in de Omgevingsvisie richtlijnen op voor de hoeveelheid en de natuurkwaliteit van het groen (de groennorm 3-30-300).
- Maak bij nieuwe ruimtelijke plannen een integrale afweging waarbij getoetst wordt aan normen voor bodem, water, groen, natuur en luchtkwaliteit in samenhang.

De groennorm 3-30-300 staat inmiddels in de Koersnotitie. De Omgevingsvisie wordt in 2025 opgesteld op basis van de Koersnotitie.

46. Steun voor motie maatregelen 3 icoonsoorten

Sander Wennekers

Namens de AVN is ingesproken in de Raad van Leidschendam-Voorburg (LV) over het belang van de icoonsoorten egel, mus en pad en de benodigde inrichtingsmaatregelen. De motie is unaniem aangenomen.

47. Bebouwd oppervlak Duivenvoordecorridor

Madelein Vreeken

Na onze zienswijzen op de bestemmingplannen in de Duivenvoordecorridor in 2023, die helaas geen succes hadden, was er vorig jaar een nieuwe kans om de gemeente ter verantwoording te roepen over de gebruikte meetmethode om te komen tot het maximale te bebouwen oppervlakte in de Duivenvoordecorridor. Volgens het Duivenvoordeconvenant uit 2008 mocht dit 15% zijn van het areaal aan gesloopte kassen en bedrijfsgebouwen, maar volgens mijn berekeningen gingen ze daar overheen. Het verweer van de gemeente was steeds dat de provincie de cijfers goed had gekeurd.

In 2024 is er echter een buitenplanse vergunning aangevraagd voor het bouwen van nog twee woningen in de Duivenvoordecorridor. Hierop hebben wij een zienswijze geschreven, waarin wij wederom aangaven dat de limiet van het bebouwbare oppervlak bereikt was. Desondanks

is de vergunning verleend, en in de zienswijzennota werd weer met dezelfde cijfers gewerkt als eerder, zonder enige nadere toelichting. Om nu eindelijk de onderste steen boven te krijgen heb ik een WOO verzoek gedaan om hier achter te komen. Na enig dralen kwam toen eindelijk de aap uit de mouw: de gemeente had ook de waterbassins van de gesaneerde bedrijven meegerekend. Iets wat verder nergens beschreven was en waarvan de gemeente claimde dat de provincie hiermee heeft ingestemd. Navraag bij de provincie, waar deze afspraak dan was vastgelegd, bracht niets anders op dan dat zij de subsidieaanvraag van de gemeente getoetst hadden aan de subsidievoorwaarden van de provincie uit 2012. Maar dus niet aan het Duivenvoordeconvenant. Op grond van deze informatie hebben wij toen beroep aangetekend bij de rechtbank Den Haag. Wanneer de zitting is, is nog niet bekend.

48. Noorthey

Madelein Vreeken

In het bestemmingsplan Noorthey is een appartementengebouw voorzien, waarvoor 39 bomen moeten wijken, ook bomen die buiten het bouwvlak staan. Ik had een zienswijze geschreven op de vergunningaanvraag, maar deze is wel verleend, ondanks dat er nog geen bouwvergunning is verleend en er ook een Flora en Fauna vergunning afgegeven moet worden door de Omgevingsdienst. We zijn in bezwaar gegaan. Wordt vervolgd.

STEDELIJK/ PROVINCIAAL/LANDELIJK

49. Nationaal Park Hollandse Duinen

Tim den Outer

In september is een aangepaste aanvraag ingediend voor de officiële status van Nationaal Park Hollandse Duinen.

50. STRAND

Jos Verhoeff

In januari lag er ineens een ontwerp-bestemmingsplan strand. Dat bleek niets te maken te hebben met de voor 2024 aangekondigde strandvisie, maar was een zogeheten ‘conserverend’ bestemmingsplan, met alle tussentijdse raadsbesluiten erin zwart op wit gezet. Vooral de commerciële ontwikkelingen zijn geconserveerd. Zo werden er vergunningen afgegeven voor jaarrond exploitatie en werd onder andere het toegestane oppervlak van strandtenten aangepast. Daarentegen werden lopende initiatieven om delen van het strand een natuurlijker karakter te geven, zoals de inrichting van rustplekken voor zeehonden, niet meegenomen in het plan. Vorig seizoen werd op de Zandmotor – net over de grens met Westland – een stuk strand afgezet om rust en duinontwikkeling te bevorderen, maar dergelijke initiatieven kregen in Den Haag geen ruimte binnen de bestemmingsplannen.

Een opvallend contrast is zichtbaar tussen de gemeenten Westland en Den Haag. Westland heeft haar strand in het bestemmingsplan aangemerkt als een ‘natuur-ecologische verbindingszone’, wat recht doet aan de NNN-status van het gebied. Den Haag daarentegen houdt vast aan de aanduiding ‘strand-recreatie’. Hoewel de regelgeving vergelijkbaar is, verschilt de nadruk duidelijk: waar Westland kiest voor natuurontwikkeling, blijft Den Haag vooral inzetten op recreatie en commerciële activiteiten.

Opmerkelijk is ook dat het stuk strand waarop de strandhuisjes zich bevinden buiten het ontwerp-bestemmingsplan was gelaten. Dit hangt samen met het feit dat de huisjes deel

uitmaken van een pilot die in 2025 afloopt, waarna de gemeente Den Haag aanvankelijk alle opties open wilde houden voor toekomstige beslissingen.

De Stichting Duinbehoud heeft, mede namens de AVN, een zienswijze ingediend om deze punten onder de aandacht te brengen.

De Aangekondigde strandvisie is inmiddels door de 'inspraak' heen. Die bestond uit een aantal digitale sessies met betrokkenen. De AVN was daar ook bij en er is eind vorig jaar een concept verschenen waar in 2025 een besluit over genomen moet worden. De visie ziet er goed uit, zo moeten er natuurlijke zones op het strand worden gecreëerd. Alleen is jammer dat die geen juridische verankering krijgen, althans, volgens de concept nota. Ook wordt de pilot voor de strandhuisjes stilzwijgend omgezet in een bestaand feit, ondanks alle bezwaren van met name omwonenden en natuurverenigingen. In de conceptnota staat dat er aanbestedingen komen voor 40 strandhuisjes. Geen uitbreiding gelukkig naar 80. In 2025 gaat de AVN haar mening over het concept luid en duidelijk laten horen.

51. AVN inzet op stedelijk niveau (Den Haag)

Caroline de Jong/AVN bestuur/PHs

Een druk begin van het jaar 2024, de laatste bestemmingsplannen

De omgevingswet is per 1 januari 2024 ingegaan. Op de valreep werden -daags voor kerst- nog veel bestemmingsplannen ter inzage gelegd. Vaak in of naast het groen. Daarnaast waren er tegelijk nog andere zaken die speelden, onder andere Warmtelinq (leiding tbv gebruik restwarmte Rotterdamse haven); Starrevaartpolder (kansen voor natuur); padelbanen/verlichting Marlot; padelbanen Bosjes van Pex; beroep over omgevingsvergunning Steenzicht (Zuidwest) en onontvankelijkheid AVN.

Opvallend was, dat de gemeente Den Haag de Provincie verweet één plan vlak voor de kerst ter inzage te leggen, terwijl de gemeente zelf zeven bestemmingsplannen voor bouw ter inzage had gelegd: Nieuw Vredenoord (langs de Vliet, in Natuurnetwerk Nederland NNN); Escher gardens (naast HS, vergroening); Plesmanweg 1-6 (naast Stedelijke Groene Hoofdstructuur SGH, ook kap); Ypenburg A12 Zone (naast SGH); Zichten 2, 3 en 7 (Zuidwest Den Haag, in/naast de ecozone SGH); Dreven 1 (ZW in groen); Strand.

Daarnaast had de Gemeente Westland Bestemmingsplan Bedrijventerrein ABC De Strijp (naast NNN Wenzone) ter inzage gelegd.

De door de AVN ingestuurde zienswijzen en brieven over bovengenoemde plannen zijn hieronder te vinden. Voor meer informatie over het verdere verloop, zie de verschillende onderwerpen in het verslag hierboven.

Groene daken of daktuinen borgen in bestemmingsplannen

In veel bestemmingsplannen zet de gemeente Den Haag groene daken of binnentuinen in om te vergroenen, of te compenseren voor verloren gegaan groen en bomen op maaiveld. Inbreng van de AVN is dan te borgen dat dit mbv regels daadwerkelijk gebeurt.

Dat kan op verschillende manieren. In het recent aangenomen bestemmingsplan Bestemmingsplan Zichten 2,3 en 7 staat een functieaanduiding binnentuin welke is gedefinieerd bij de begrippen. In het bestemmingsplan Plesmanduin is het weer anders opgelost (zie aldaar).

De AVN heeft bij de groene daken of binnentuinen steeds gevraagd om regels dat de constructie voldoende sterk moet zijn, met voldoende substraat, dat er bomen op kunnen groeien. Dat is in beide genoemde bestemmingsplannen opgenomen.

Wat we ook graag zouden willen zien is een percentage groen/verharding, bijv. maximaal 30% verharding.

Nota grote groengebieden en beheerplannen

De gemeente is bezig een Nota grote groengebieden te schrijven. De AVN heeft daar input voor geleverd. Ook bij het opstellen van nieuwe beheerplannen voor de verschillende groengebieden zijn de AVN portefeuillehouders betrokken.

Omgevingsvisie

Al een aantal jaar zet de AVN zich in voor een omgevingsvisie die ziet op een groene en natuurrijke toekomst, onder andere bij de invulling van het voorafgaande startdocument en de ambities. Omdat de visie richting geeft aan wat in het omgevingsplan komt, dat de bestemmingsplannen vervangt. In 2025 is het concept in de inspraak gebracht.

Bijzondere ontwikkelingen van dit jaar staan ook in AVN nieuws/ actualiteiten

Veel hoogte- en dieptepunten van het jaar 2024 zijn terug te vinden op de website van de AVN, www.AVN.nl onder nieuws, met dank aan Jos Verhoeff. <https://avn.nl/nieuws/>

INGESTUURDE ZIENSWIJZEN, BRIEVEN, BEZWAREN, INSPRAAK 2024

(zie op www.AVN.nl: vanuit de AVN)

13 december 2024 – Zienswijze op omgevingsvergunning Steenzicht

Document »

5 december 2024 – inspraakreactie hoorzitting Bezwarencommissie provincie Zuid-Holland over 222 villa's in Vlietland-Noord

Document »

17 oktober 2024 Brief aan het College van B&W Den Haag over omgevingsvergunning van 9 september 2024 Nolenslaan

Document »

16 oktober 2024 – Inspraaktekst Commissie Ruimte en Milieu Leidschendam-Voorburg over recreatiegebied Vlietland-Noord

Document »

16 oktober 2024 – Inspraakreactie project 'Dreven 1'

Document »

16 oktober 2024 – inspraakreactie hoorzitting over projecten 'zichten 2, 3 en 7'

Document »

13 oktober 2024 – Vragen aan de provincie Zuid-Holland mbt de Duivenvoordecorridor

Document »

9 oktober 2024 – inspraak bestemmingsplan Plesmanweg commissie ruimte Den Haag

Document »

23 september 2024 – Zienswijze over Koersnotitie Leidschendam-Voorburg door DzLV en AVN

Document »

5 september 2024 – Inspraak agendapunt stadsnatuur Commissie Leefomgeving Den Haag

Document »

4 september 2024 – inspraak commissie Ruimte over groennormen

Document »

[28 augustus 2024 – inspraak in de Raadscommissie Ruimte van 28 augustus 2024 op PUK MELECO Melis Stokelaan- Leggelostraat- Coevordenstraat](#)

Document »

[29 juli 2024 – Zienswijze AVN op Ontwerpbesluit omgevingsvergunning en ontwerp kapvergunning Van Ruysdaellaan 41-69 in Leidschendam](#)

[9 juli 2024 – Zienswijze ten aanzien van PUK Bloemendaal gedateerd april 2024](#)

Document »

[20 juni 2024 – Inspraaktekst gemeenteraad Den Haag over bouwproject Loevesteinlaan](#)

Document »

[1 juni 2024 – Zienswijze op het conceptbesluit bouwen van twee woningen in een gebied binnen het bestemmingsplan Vlietvoorde.](#)

Document »

[25 mei 2024 – Procedure rond twee aangevraagde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten in de Duivenvoordecorridor](#)

Document »

[22 mei 2024 – Inspraaktekst t.b.v. bouwproject Loevesteinlaan – Raadscommissie Ruimte](#)

Document »

[14 mei 2024 – Vijfpunten natuurplan voor Zoetermeer](#)

Document »

[1 mei 2024 – Verzoek afwijzen van een aanvraag voor bouwen in de Scheveningse Bosjes](#)

Document »

[25 april 2024 – Inspreektekst over Residentie Parkzicht Wassenaar \(ANWB terrein\)](#)

Document »

[10 april 2024 – Brief natuurwaarden Nieuwe Driemanspolder Zoetermeer](#)

Document »

[22 maart 2024 – Borging van het groen concept Omgevingsvisie gemeente Leidschendam-Voorburg](#)

Document »

[20 maart 2024 – Inspraak commissie ruimte over richtinggevende normen](#)

Document »

[8 februari 2024 – Zienswijze op het ontwerp-bestemmingsplan Dreven 1](#)

Document »

[7 februari 2024 – Zienswijze op ontwerp-bestemmingsplan zichten 2, 3 en 7](#)

Document »

[7 februari 2024 – Zienswijze van Stichting Duinbehoud en AVN over het conserverend bestemmingsplan strand den haag](#)

Document »

[7 februari 2024 – Reactie AVN & Stichting Duinbehoud op aanvraag 5 padelbanen binnen Bosjes van Pex](#)

Document »

[1 februari 2024 – zienswijze bestemmingsplan Nieuw Vredenoord](#)

Document »

[31 januari 2024 – Zienswijze op ontwerp bestemmingsplan Ypenburg A12 Zone](#)

Document »

[30 januari 2024 – Zienswijze Ontwerp bestemmingsplan ABC de Strijp Poeldijk](#)

Document »

[25 januari 2024 – zienswijze bestemmingsplan Plesmanweg](#)

Document »

[25 januari 2024 – Inspreektekst inzake bestemmingsplan Residentie Parkzicht Wassenaar, Raadsvergadering](#)

Document »

[23 januari 2024 – Zienswijze Escher gardens](#)

Document »

[22 januari 2024 – Brief aan college Den Haag over padelbanen Marlot](#)

Document »

[18 januari 2024 – Reactie Steenzicht Ruimzicht voor de vergadering van de Commissie Ruimte](#)

Document »

[15 januari 2024 – Inspraak inzake Bestemmingsplan Residentie Parkzicht Wassenaar](#)

Document »

[7 januari 2024 – Brief aan gemeente Zoetermeer met oproep tot extra natuurbescherming in Omgevingsplan](#)

Document »